

**TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE
GENİŞLETİLMİŞ MİKRO ÖĞRETİM TEKNİĞİNİN
KULLANIMI**

**USING EXPANDED MICRO-TEACHING TECHNIQUE IN
TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE**

Songül MERCAN*
Özlem BAYRAK CÖMERT**

Özet

Bu araştırmanın amacı genişletilmiş mikro öğretim tekniğinin dil becerilerine etkisini araştırmaktır. C1 seviyesinde Türkçe öğrenen öğrencilere çeşitli konuşma konuları, kelime-deyim listeleri verilmiştir. Öğrenciler hazırlandıktan sonra konuşma yapmış ve konuşmalar video kamera ile kaydedilmiştir. Öğrencilere yanlışları gösterildikten sonra tekrar konuşma yapmaları istenmiş ve iki konuşma arasında büyük fark olduğu görülmüştür. Çalışma Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy Şubesinde Türkçe öğrenen 10 öğrenciye uygulanan görüşme formundan elde edilen görüşlere dayandırılmıştır. Genişletilmiş mikro öğretimin öğrencilerin dilbilgisi, sesletim, vurgu-ton-ezgi hatalarını azalttığı; daha akıcı ve uzun konuşmalar yapabilmelerini sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, mikro öğretim, genişletilmiş mikro öğretim.

Abstract

The aim of this study is to investigate the effect of expanded micro teaching technique on language skills. Diversified speaking subjects and word-idioms lists were given to the students who learn Turkish at C1 level. After the preparation, the students gave speeches and the conversations were recorded with video camera. The students were asked to speak again after showing their mistakes and there was a big difference between the two conversations. The study is based on the opinions that obtained from the interview form applied to 10 students who learn Turkish in Ankara University TÖMER Kadıköy Branch. After the application of expanded micro-teaching technique, it is determined that the students' grammar, pronunciation,

---

* Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi A.B.D. Yüksek Lisans Öğrencisi, dtugbadogan@gmail.com

** Dr. Öğretim Üyesi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi A.B.D. obayrak@gazi.edu.tr

emphasis-tone-melody mistakes reduced: the capability of making longer and fluent speeches increased.

Key Words: Teaching Turkish as a foreign language, micro teaching technique, expanded micro teaching technique, Ankara University TÖMER.

GİRİŞ

Dil, ana dili, ikinci dil ve yabancı dil kavramları alan yazında açıklanması zor bir o kadar da önemli kavramlardır. Kavramların derinlemesine incelenmesi ve doğru açıklamaların yapılması büyük önem taşımaktadır. Dil insanlar arasındaki sözlü, yazılı ve görsel iletişimi sağlayan araçtır. Dil her şeyden önce sosyolojik ve psikolojik yönüyle içinde çok yönlü ve farklı tanım katmanları barındıran bir kavramdır. Dil olmadan insanların birlikte yaşamaları, anlaşabilmeleri, dolayısıyla bir toplumu oluşturmaları söz konusu değildir. Dil bir topluluğu topluma dönüştürür. Bir toplumu ulus yapan bağların en güçlüsü dildir. Bireyleri ulusuna, yurduna, geçmişine sıkı sıkıya bağlar; kuşaktan kuşağa aktararak gelen dil, bireyi geçmiş ile gelecek arasındaki zincirin bir halkası durumuna getirir (Aksan,1979, s.13) Dilin tanımı yapılırken sadece iletişimi sağlayan bir araç olmadığı, sosyo-kültürel ve psikolojik yönlerinin de olduğu vurgulanmış, toplum olmanın temelini oluşturduğunun altı çizilmiştir. Dil insan zihninin en karmaşık ve sistemli ürünüdür. Dilin iki özelliğinden söz edilebilir. Birincisi insan zihninin ürünü olması, ikincisi ise yaşamın ilk dönemlerinde edinilmesidir (Uzun, 2000, s. 3). Dilin tanımı yapılırken özelliklerinden de bahsedilmiştir. Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan en güçlü araçtır. Her insan, bir dil yetisi ile doğar. Bir tür ön hazırlık olarak nitelendirilebilecek bu yeti, kişinin içinde doğduğu toplumda konuşulmakta olan dili edinmesine ve bu edinimi kullanıma dökmesine olanak sağlayan bir sistemdir (Ergenç,2002:129). Dilin tanımının yanında her insanın zihninde var olan dil yetisi ile dili edindiği açıklanmış, dilin zihinsel boyutuna değinilmiştir.

Dil anlaşmayı sağlayan bir dizgedir, doğuştandır, karmaşıktır ve nedensizdir. Ana dili kavramı ise içinde geçen ana kelimesiyle doğrudan ilişkilidir. İnsanın annesinden, babasından, yakın çevresinden edindiği dildir. Korkmaz'a göre (1992, s.8) ana dili; insanın doğup büyüdüğü aile ve soyca bağlı bulunduğu toplum çevresinden öğrendiği, bilinçaltına inen ve kişilerle toplum arasındaki ilişkilerde en güçlü bağı oluşturan dildir. Ana dili söz konusu olduğunda edinim ve öğrenim kavramları karşımıza çıkar. Ana dili davranışçı yaklaşımı benimseyenlere göre öğrenilmekte, bilişselci yaklaşımı

benimseyenlere göre ise edinilmektedir (Demircan, 1990, s.16). Alan yazına bakıldığında daha çok ana dili edinimi olarak geçtiği görülmektedir.

Ana dili ediniminin evrensel olduğu, her insanın zihnindeki dil edinim mekanizmasıyla yakın çevresinden edindiği söylenebilir. Çok dilli toplumlarda ikinci dilden söz edilebilir. Ana dili ve ikinci dil birbirinden oldukça farklıdır. İkinci dil; birinci dilden sonra veya birinci dil yanında iletişim aracı olarak kullanılan, yaşanan sosyal çevrede edinilen ve bu çevrede gerçekten konuşulan dildir (Klein, 1984, s.31). Bu tanıma bakılarak ikinci dilin o ülkede sıklıkla konuşulan, geçerliliği olan ve aile içinde de konuşulduğu için kullanımı geniş olan bir dil olduğu söylenebilir. Türkiye'nin Hatay, Mardin, Siirt şehirlerinde Türkçe ve Arapçanın beraber kullanılıyor olması; Fas'ta ana dilleri Arapça olan kişilerin Fransızca'yı konuşması, Fransızcanın birçok okulda öğretim dili olması, çalışma ortamlarında bir gereklilik olması, günlük yaşamda da sıklıkla kullanılması ikinci dile örnek olarak gösterilebilir.

Ana dili ve ikinci dil arasındaki ayrım belirginleştirildikten sonra yapılması gereken yabancı dilin ne olduğu ve neden öğrenildiği sorusuna cevap vermektir. Yabancı dil için kişinin ana dili olmayan, bilinçli ve sistemli bir şekilde öğrenilen dildir denilebilir. Yabancı dil; iki veya çok dilli toplumlarda ana dilinden ve ikinci dilden sonra bilinçli işlemlerle öğrenilen dildir (Demircan, 1990, s.8). Demircan yabancı dilin tanımını yaparken ikinci dil ve yabancı dil arasındaki ayrımı da belirginleştirmiştir. İkinci dil ve yabancı dil arasındaki farklar edinim ve öğrenime dayandırılmaktadır. Yabancı dil öğrenilirken ikinci dil edinilir. İkinci dil edinildiği toplumda günlük iletişim için kullanılırken yabancı dil günlük iletişimde kullanılmaz. İkinci dil içinde yaşanan toplumla iletişim için edinilirken yabancı dil yabancı ülke insanları ile iletişim kurmak, o ülkelerde eğitim almak, gezmek, seyahat etmek, ekonomik, teknolojik, ticari ve bilimsel alışverişlerde bulunmak için öğrenilir (Oruç, 2016, s.288). Örneklendirilecek olursa Almanya'da dünyaya gelen bir Türkün ana dili Türkçe, ikinci dili Almanca ve yabancı dili İngilizce olacaktır.

Hızla gelişen ve değişen dünyada yabancı dil öğrenmek bir gereklilik hâline gelmiştir. Ülkeler arasındaki politik, ekonomik ilişkiler, yurt dışında eğitim almak ya da yaşamak, uluslararası şirketlerde çalışabilmek, farklı kültürleri tanımayı istemek gibi sebeplerle yabancı dil öğrenilmektedir. Yabancı dil öğrenmenin önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Eğitim,

ekonomik ilişkiler gibi sebeplerle yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi de son yıllarda önem kazanmış, çeşitli üniversiteler ve kurumlar aracılığıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusunda çalışmalar yapılmıştır.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan yaklaşım ve teknikler günümüz teknolojik şartları göz önünde bulundurulduğunda eksik ve yetersiz kalmaktadır. Kullanılan yöntemler daha çok öğretmen merkezli olmakta ve öğrenciler pasif konumda tutulmaktadır. Bu durum öğrencinin iletişimsel yetisini geliştirmesini olumsuz yönde etkilemektedir. Öğretmen merkezli olan geleneksel yöntemler kullanıldığında öğrenciler genellikle ikinci planda kalmakta, farklı duyularına yönelik etkinlikler kullanılmadığı için yabancı dil derslerine karşı olan ilgisi azalmakta ve dolayısıyla motivasyon eksikliği yaşamakta, eğitimin kalitesi düşmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin kalitesini artırmak ve öğrencilerin derse katılımını artırıp onları aktifleştirmek için tüm uyarıcılarını harekete geçirmek, motive etmek, özgüvenlerinin artmasını sağlamak gerekmektedir. Bundan dolayı yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde farklı tekniklerin kullanılması öğretimin daha etkili olmasını sağlayacaktır. Öğrencinin dil bilgisel yetisini geliştirmenin yanında ilgi ve dikkatini canlı tutmak, derse katılımını sağlamak, öğrenciyi aktif hale getirmek, iletişimsel yetisini geliştirmek için farklı yöntem ve teknikler kullanılmalı, her geçen gün geliştirilen ve yenilenen teknikler kullanılırken teknolojik aletler, alt yapılar da işe koşulmalıdır.

Yabancı dil öğretiminin önemi arttıkça yabancı dil öğretilirken kullanılan tekniklerin de önemi artmıştır. Yabancı dil öğretiminde birçok farklı yöntem bulunmaktadır. Bunlardan bazıları günümüzde aktif olarak kullanılmakta bazıları ise günümüz teknolojik gelişmeleri göz önünde bulundurulduğunda eksik ve yetersiz kaldığı için kullanılmamaktadır. Yabancı dil öğretimi uzun, zor ve ciddiyetle ele alınması gereken bir süreçtir. Bu süreci öğrenciler açısından kolaylaştırmak, kısaltmak, eğlenceli hale getirmek kullanılan yöntemle bağlıdır. Mikro öğretim tekniği çok uzun yıllardır kullanılan ve yararlı olduğu düşünülen bir tekniktir. Teknik dil öğretim tekniği olarak değil öğretmen adayların öğretim becerilerini geliştirmek için geliştirilmiştir.

Mikro öğretim tekniği öğretmen adaylarının öğretim becerilerini, derse ve tekniğe hakimiyetini değerlendirmeye yönelik olarak ortaya çıkmıştır. Mikro öğretim tekniği 1960'lı yıllarda Amerikalı eğitimciler tarafından geliştirilmiş bir ders simülasyonudur. İlk olarak 1963 yılında ABD'de Stanford Üniversitesi'nde öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimleri

sırasında her seferinde bir öğretim becerisi denenerek, öğretmenlerin sahip olması gereken teknik becerileri kazandırma yaklaşımı olarak başlamıştır (Kazu, 1996, s.29). Öğretmenlerin göreve başlamadan deneyim kazanmasına, kendisini geliştirmesine olanak sağladığı görülen teknik kısa zamanda kabul görmüş ve kullanımı artmıştır. Amerika'da yaygınlaştıktan sonra diğer ülkelerde de kullanılmaya ve geliştirilmeye başlanmıştır. Birkaç yıl içerisinde okullar ve üniversiteler mikro öğretim için programlar geliştirmeye başlamış ve bu programların çoğu başarılı olmuş, katılımcılar uygulamanın yararlı olduğunu kaydetmiştir (Allan ve Ryan, 1969, s. 16). Uygulamada öğretmen adaylarına hazırlık yaptıktan sonra ders anlatırılmış, dersler videoya kaydedilmiş, uzmanlar tarafından öğretmen adaylarına eksiklikler ve yanlışlıklar gösterilmiş, ders anlatımı tekrar ettirilmiştir. Uygulamanın yapıldığı sınıf gerçek bir sınıf değildir, öğrenciler gerçek öğrenciler değil diğer öğretmen adaylarıdır. Yapay bir ortam oluşturulmuştur. Öğretmen adaylarının eksik ve güçlü yönlerini görmeleri sağlanmıştır. Planla- öğret ve tekrar planla- tekrar öğret döngüsü takip edilmiştir. Uygulamalardaki öğrenci sayısı, 3-5, 5-6, 5-10 olarak çeşitlilik gösterebilmektedir. Süre ise genellikle her aday için 15-20 dakika arasındadır. Öğretmenlerin öğretim becerilerini geliştirip konuşma kaygılarının azaldığı görülmüştür.

Öğretmen yetiştirme alanında başarılı ve yararlı bulunan teknik zamanla sınıf içi öğrenme-öğretme tekniklerinde de kullanılmaya başlanarak genişletilmiş mikro öğretim tekniği adını almıştır. Uygulama mikro öğretim tekniğiyle aynıdır ama uygulamanın yapıldığı kişiler farklıdır. Burada gerçek sınıf ve öğrenciler söz konusudur. Öğrencilerin çeşitli derslerdeki, alanlardaki becerilerini geliştirmek için öğrencilere öğretilmek istenen alanla ilgili çalışmalar, alıştırmalar yaptırılmıştır. Yapılanlar videoya kaydedilmiş ve öğretmen ya da uzman tarafından değerlendirilmiştir. Eksiklikler ve yanlışlar gösterilerek çalışma yeniden yaptırılmıştır. Hataların hemen düzeltilerek kalıcı hâle gelmesi engellenmiş ve öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini takip etmesi, eksik yönlerini ya da güçlü yönlerini görmeleri sağlanmıştır. Genişletilmiş mikro öğretim müzik, matematik, coğrafya, Türkçe gibi çeşitli alanlarda kullanılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde daha önce kullanılmamış olan tekniğin bu alana yenilik ve kolaylık getirebileceği düşünülmektedir. Öğrencilerin öğrenmeye devam ettikleri yabancı dilde konuşmalar yapması, konuşmaların kaydedilerek onlara izletilmesi, eksik ve hataların hızlı bir şekilde görülerek tamamlanıp düzeltilmesi bir sonraki

konuşmayı dil bilgisel, söz dizimsel ve ses bilimsel olarak daha iyi hâle getirebilecektir.

1.AMAÇ

Bu çalışmanın amacı genişletilmiş mikro öğretim tekniği kullanılarak yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde, sınıf-içi öğrenme aktivitelerinde öğrencilerin aktif hâle getirilebileceğini, dikkatlerini her an canlı tutarak öğrenme sürecine dahil olmalarının sağlanabileceğini, öğrencilerin iletişimsel yetisinin yani dil bilgisel, toplum dil bilimsel, söylemsel ve stratejik yetilerinin geliştirilebileceğini göstermektir.

2.ÖNEM

1960'lerden beri sadece öğretmen adaylarına uygulanan ve verimli bir ders anlatımı gerçekleştirmeyi, kendine güvenen, sınıfa ve tekniklere hâkim öğretmen yetiştirmeyi amaçlayan, dünyada ve ülkemizde de bu amaçla kullanılan mikro öğretim tekniğinin genişletilerek sınıf içinde öğrencilere uygulanması öğretimin kalitesini artırmak için önemli ve gereklidir. Bu çalışmayla bu tekniğin yabancı dil olarak Türkçenin öğretimindeki etkililiği ve öğretmenler tarafından sınıflarda kullanılacak etkin bir teknik olduğu, maliyetinin ve uygulamasının kolay, dönütlerinin ise hızlı olacağı ortaya konmuştur.

3. SINIRLIKLAR

Bu çalışmanın verileri Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy Şubesi C1 seviyesinde Türkçe öğrenimi gören yabancı öğrencilere uygulanan görüşme formuyla elde edilmiştir. Uygulanan form ve elde edilen veriler 10 kişi ile sınırlandırılmış ve yapılan çalışmalar bu veri sayısına göre ilerlemiştir.

4.VARSAYIMLAR

Form yoluyla elde edilen verilerin öğrenciler tarafından doğru aktarıldığı varsayılmıştır.

5. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örneklem, veri toplama ve veri analizine ilişkin bilgiler verilecektir.

5.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmanın modeli nitel araştırmadır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya

konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, 39). Bu araştırmada, ölçülemeyen veriler hakkında yargıda bulunmak ve yorum yapmak için bu model kullanılmıştır.

5.2. Çalışma Grubu

Bu çalışmada amaçlı örnekleme yolu izlenmiştir. Nitel araştırmalarda, örnekleri derinlemesine araştırabilmek için örnekleme grubu küçüktür. Bu nedenle rastgele örnekleme seçimi yerine, amaçlı örnekleme tercih edilir (Miles ve Huberman, 1994, s.72). Görüşme formu Anakara Üniversitesi TÖMER Kadıköy Şubesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 10 öğrenciye uygulanmıştır.

5.3. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmıştır. C1 seviyesinde Türkçe öğrenen öğrencilere her hafta bir defa olmak üzere 8 hafta boyunca mikro öğretim tekniği uygulanmış; öğrencilere konuşma konuları ve kelime-deyim listeleri verildikten sonra konuşma yapmaları istenmiş, konuşma yapıldıktan sonra konuşmanın video kaydı izlenerek öğrencilerin hataları gösterilmiş ve hatalar düzeltildikten sonra öğrencilerden tekrar konuşma yapması istenmiş, iki konuşma arasındaki fark öğretmen tarafından değerlendirilmiş ve bu uygulama tamamlandıktan sonra öğrencilere görüşme formları uygulanmıştır.

Öncelikle öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, ülkesi, milliyeti gibi özellikleri belirlenmiş, Türkçeyi ne zamandan beri ve ne gibi sebeplerle öğrendikleri sorulmuş, daha sonrasında ise uygulanan genişletilmiş mikro öğretim tekniği ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Tekniğin, uygulamanın dil bilgisi hatalarının düzeltilmesine, hatalara karşı farkındalıklarının artmasına, telaffuzlarının iyileşmesine, topluluk karşısında yabancı bir dilde konuşma yapma becerilerinin gelişmesine, vurgu-ton-ezgi gibi parçalar üstü sesbirimleri düzgün kullanmalarına, daha uzun ve akıcı konuşmalar yapabilmelerine bir etkisi olup olmadığı sorulmuştur. Öğrenciler açık uçlu sorulara evet ve hayır yanıtlarını verdikten sonra neden evet ve neden hayır dediklerini açıklamaları istenmiştir.

5.4. Veri Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır.

6. BULGULAR

Uygulanan görüşme formu analiz edilmiş ve katılımcıların özellikleri belirlenmiştir. Örneklemdaki katılımcıların özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: öğrencilerin özellikleri

Cinsiyet	kadın	7
	erkek	3
Yaş	25 yaş altı	2
	25-30 yaş arası	3
	30-40 yaş arası	5
	40 yaş üstü	-
Ülke	Somali	2
	Filistin	2
	Rusya	2
	Fas	1
	Ürdün	1
	İran	1
	Türkmenistan	1
Milliyet	Somalili	2
	Arap	4
	Rus	2
	Türkmen	1
	İranlı	1

n=10

Tablo 1’e göre yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 7’si kadın 3’ü erkektir. Yaş açısından bakıldığında 5 öğrencinin 30-40 yaş aralığında, 3 öğrencinin 25-30 yaş aralığında, 2 öğrencinin 25 yaş altı olduğu görülmektedir. 40 yaş üstü öğrenci bulunmamaktadır. Öğrencilerin ülke ve milliyetleri birbirinden farklıdır. 2 Somalili, 4 Arap ve 2 Rus, 1 Türkmen ve 1 İranlı öğrenci vardır. 7 farklı ülkeden ve 5 milliyetten farklı özelliklere sahip öğrencilerin bulunduğu gözlemlenmektedir. Ülke ve milliyetler öğrencilerin ana dillerinin belirlenmesi noktasında önemlidir. Türkçe ile aynı dil ailesine mensup olan öğrencilerin daha hızlı ve hatasız Türkçe öğrendiği, Türki cumhuriyetlerden gelen öğrencilerin kendilerini daha hızlı geliştirdiği; Arapça, Farsça, Rusça gibi Türkçeye yapı olarak benzemeyen dilleri konuşanların dil bilgisi ve sesletimde daha çok hata yaptığı düşünüldüğünde tekniğin hangi öğrencilerde ve hangi becerilerin geliştirilmesinde daha çok işe yarayabileceği konusunda milliyet ve dil bilgilerinin yardımcı olabileceği düşünülmüştür.

Tablo 2: öğrencilerin Türkçe öğrenme süresi

Türkçe öğrenme süresi	1-5 ay	1
	5-10 ay	9
	10-15 ay	-
Haftalık ders saati	10 saat	-
	20 saat	10
n=10		

Tablo 2'ye göre yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin 9'u 5-10 ay aralığında Türkçe öğrenmektedir, 1 öğrenci ise 1-5 ay aralığında Türkçe öğrenmektedir. Öğrencilerin Türkçe öğrenmeye başlama süreleri 1 öğrenci dışında çok yakındır. Haftalık ders saati olarak bakıldığında 10 öğrencinin tamamının haftada 20 saat Türkçe öğrendiği görülmektedir. Öğrencilerin Türkçe öğrenmeye başlama süreleri ve haftalık ders saatleri benzerdir. Uygulama yapılırken öğrencilerin seviyeleri aynıdır, öğrencilerin hepsi B2 seviyesini yeni birmiş ve C1 seviyesine başlamıştır.

Tablo 3: öğrencilerin Türkçe öğrenme sebepleri

Türkiye'de yaşamak için	2
Türkiye'de çalışmak için	4
Türkiye'de okumak için	3
Kendi ülkesinde Türklerle çalışmak için	1
n =10	

Farklı ülkelerden Türkiye'ye gelen öğrencilerin Türkçe öğrenme sebepleri Türkçe öğrenme hızını ve motivasyonunu etkilediği için çok önemlidir. Öğrencilerin Türkçe öğrenme sebepleri birbirinden farklıdır. Öğrencilerin 2'si Türkiye'de yaşamak için Türkçe öğrendiklerini, evlilik ve çalışan eş vasıtasıyla geldiklerini söylemişlerdir. Öğrencilerin 4'ü çalışmak için, çalışacakları yerde İngilizcenin yanında Türkçenin de konuşulduğunu, rahat bir iş ortamı ve iletişim için Türkçe öğrenmeleri gerektiğini söylemişlerdir. Öğrencilerin 3'ü lise ve üniversite okumak için geldiklerini söylemiştir. 25 yaş altı öğrencilerin Türkiye'ye okuma amaçlı geldikleri belirlenmiştir. Öğrencilerden 1'i kendi ülkesine döndükten sonra Türklerle çalışmak için Türkçe öğrendiğini, iki ülke arasında bağlantı ve iletişim kurmak için geldiğini belirtmiştir. Öğrencilerin Türkiye'deki iş

imkanlarından, okul ve üniversitelerinden yaralanmak istedikleri ya da Türk ile evlendiği için Türk kültürüne alışmak istedikleri, eşlerinin Türkiye’de çalışmaya başlamasıyla ülkeye, sosyal hayata ayak uydurmaya, alışmaya çalıştıkları gözlemlenmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin kullanılan tekniğe ilişkin görüşleri

Teknik dil bilgisi hatalarımı azalttı	10
Hatalara farkındalığım arttı	10
Telaffuzum gelişti	10
Söz varlığım gelişti	10
Kendime güvenim arttı	9
Daha akıcı konuşmamı sağladı	9
Derse katılımı ve aktifleşmeyi artırdı	10
Dikkati ve ilgiyi canlı tutmayı sağladı	10
Dersleri eğlenceli hâle getirdi	9
Uygulama zaman kaybıydı ve yararsızdı	-

n=10

Tablo 4’te öğrencilerin kendilerine 8 hafta boyunca uygulanan genişletilmiş mikro öğretim tekniğiyle ilgili sorulara verdikleri cevaplara yer verilmiştir. 10 öğrencinin tamamı hatalarının azaldığını ve hatalara karşı farkındalıklarının arttığını söylemiştir. Tekniğin hazırlan-konuş-düzeltil ve yeniden hazırlan-yeniden konuş döngüsünde ilerlediği düşünülürse öğrencilerin videoda kendilerini izleyip dinleyerek öğretmenlerinin hatalarını tek tek gösterip doğru yapı ve sesletimleri göstermesiyle hatalarının yüksek oranda azaldığı sonucuna varılabilir. Öğrencilerin tamamı telaffuzlarının geliştiğini söylemiştir. Video aracılığıyla kendini izlemiş olan öğrencilerin telaffuzlarının gelişmesi ve iyileşmesi tekniğin başarılı olduğunu göstermektedir. Yine öğrencilerin tamamı sözvarlıklarının geliştiğini söylemiştir.

Konuşmalar için konuşmalara uygun kelime-deyim listelerinin verilmesiyle sözvarlıklarının ve sözvarlığını uygun bağlam içinde kullanabilme becerilerinin geliştiği söylenebilir. Öğrencilerin 9’u kendilerine güvenlerinin arttığını ve daha akıcı konuştuklarını söylemiştir. Hata sayısı azalan ve telaffuzu düzeltilen öğrencilerin daha rahat konuşmaya başladığı anlaşılmıştır. Öğrencilerin tamamı derse katılımlarının arttığını, aktifleştiklerini; dikkatlerinin ve ilgilerinin canlı kaldığını söylemiştir. Hem kendi konuşmasına hem de diğer arkadaşlarının konuşmalarına dikkat eden ve onların yaşantılarından da öğrenen öğrencilerin derse katılımlarının ve

isteklerinin arttığı, motivasyonlarının düşmediği görülmüştür. Öğrencilerin 9'u uygulanan teknikle derslerin daha eğlenceli geçtiğini söylemiştir. Öğrencilerin hiçbiri uygulamanın zaman kaybı ve yararsız olduğunu söylememiştir. Öğrenciler tekniği yararlı ve verimli bir ders uygulaması olarak görmüşlerdir.

Öğrencilerin görüşme formunda tekniğe ilişkin diğer görüşlerine de yer verilmek istenmiştir. Öğrencilere Ö1, Ö2 şeklinde kodlar verilmiştir.

Ö1 *“Yaptığım hataların hemen açıklanarak düzeltilmesi hatalarımın kalıcı olmasını engellemiş oldu.”*

Ö2 *“Hangi hataları yaptığımı anlamış oldum, böylece neye çalışmam gerektiğini anladım.”*

Ö3 *“Uygulamanın her seviyede yapılmasını isterim, çünkü bazı hatalar sabit kaldı, düzeltmek zorlaştı, temel 1 yani ilk seviyeden başlamasını isterdim.”*

Ö4 *“Arkadaşlarımın zekice ve eğlenceli konuşmaları dersi canlı tutuyordu.”*

Ö5 *“Yaptığım hataları ve yapılan hataları daha kolay fark etmeye başladım.”*

Ö6 *“Diğer arkadaşlarımın yanlışlarını gördükten sonra konuşmamda onlara dikkat ettim ve daha az hata yaptığımı fark ettim.”*

Ö7 *“Ses ve kelime telaffuzu alıştırmalarıyla daha rahat ve akıcı konuşmaya başladım.”*

Ö8 *“Arkadaşlarımın önünde sürekli konuşarak topluluk karşısında konuşma korkumu yendim.”*

Ö9 *“Konuşma konuları ve kelime-deyim listesi arasındaki anlam ilişkisi kelimeleri daha düzgün ve yerinde kullanmamı sağladı.”*

Ö10 *“İlk seviyelerden beri devam eden vurgu hatalarımı görerek dinleyerek anlamış oldum ve daha kolay düzeltebildim.”*

Öğrencilerin olumlu görüşleri uygulamanın yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi sürecinde yararlı bulunduğunu göstermiştir. Hatalarını gören ve bilgisi artan öğrencilerin aynı doğrultuda konuşma konusunda kendine daha çok güvendiği, kendine güvenen öğrencinin daha hızlı ve akıcı konuşabildiği, akıcı ve hızlı konuşmanın konuşma süresini uzattığı, seslerin

çıkarılması, sözcüklerin sesletilmesi noktasında öğrencilerin kendini görerek ve duyarak daha kolay değiştirebildiği, öğrencilerin uygulama sırasında eğlendiği, derse katılımlarının arttığı, her öğrencinin konuşma şansına sahip olduğu, hiçbir öğrencinin pasif kalmadığı görülmüştür.

7. SONUÇ

Dil öğretim tekniklerinin çağa ayak uydurması gerekmektedir. Farklı ve yararlı tekniklerin kullanılması öğretim kalitesini artırmak için önemlidir. Uygulanan teknikler bilim ve teknoloji çağına uygun değildir. Geleneksel yöntemler yerine iletişimsel beceriyi geliştiren yöntemler kullanılmalıdır. Öğretmen adaylarının eğitim becerilerini geliştirmek için kullanılan mikro öğretim tekniği daha sonra sınıf içi öğretme tekniği olarak kullanılmaya başlanmıştır. Öğrencilerin çalışmalarını, konuşmalarını video ile kaydetmeye ve yanlışların, hataların izlenerek, duyularak düzeltilmesine olanak sağlayan genişletilmiş mikro öğretim tekniğinin günümüz şartlarına uygun bir teknik olduğu görülmüştür. Çalışmada Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy şubesinde C1 seviyesinde Türkçe öğrenen 10 öğrenciye her hafta bir defa olmak üzere 8 hafta boyunca genişletilmiş mikro öğretim tekniği uygulanmıştır. Nitel verilerin toplanabilmesi için öğrencilere verilen görüşme formları aracılığıyla öğrencilerden tekniğin uygulanması ve etkililiği hakkındaki sorulara cevap vermeleri istenmiştir. Öğrencilerin tamamına yakını sorulara olumlu yönde cevap vermiş, uygulamanın kendilerine çok şey kattığını, her seviyede uygulanmasını istediklerini belirtmişlerdir. Hatalarını gözleriyle görüp kulaklarıyla duymaları ve hemen dönüt alarak düzeltmelerinin gelişimlerini hızlandırdığı gibi farkındalıklarını en üst seviyeye çıkardığını belirtmişler, eğlenerek öğrenmenin daha kalıcı olduğunun altını çizmişlerdir. Uygulamanın masrafının çok az olması, zamanın etkili ve verimli kullanılmasını sağlaması çok önemli noktalar. Her kurumda, her seviyede, her konuda, her beceride kullanılabilir olması tekniğin kullanımının önemi artırmaktadır. Konuşma ve dinleme becerisi gelişirken dil bilgisi yapılarının öğretilmesi ve pekiştirilmesi, yeni söz varlığının kazandırılması öğrencinin özgüvenini olumlu etkilemekte ve konuşma kalitesini yükseltmektedir. Öğrenci sadece kendi yanlışlarının değil diğer öğrencilerin de yanlışlarını belirlediği için farkındalığı artmıştır. Konuşmaktan korkan, çekinen öğrencilerin bu uygulamayla derse katılımı sağlanmıştır. Uygulamanın herhangi bir zararı, dezavantajı görülmemiştir. Tek olumsuz yan olarak grupların küçük olması gerektiği söylenebilir. Bunun sebebi her öğrenciyle tek tek ilgilenilmesi ve kayıtların tek tek incelenmesidir. Kayıtların incelenmesi sırasında diğer öğrencilerin de konuşan öğrencinin hatalarını görmesi, başka yaşantılarla öğrenmesini sağlamıştır. Öğrenci hem

kendi tecrübe etmiş hem de başka öğrencilerin tecrübelerinden faydalanmıştır. Tekniğin uygulanması ilk seviyelerde başlatılırsa hata sayısı azalır ve kalıcı hataların oluşumu engellenmiş olur. Hataların derinleşmeden düzeltilmesi daha düzgün ve etkili konuşmayı ve anlamayı beraberinde getirir. Çalışmanın ışığında genişletilmiş mikro öğretim tekniğinin yabancı dil öğretiminde, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hızlı geri dönüşler sağlayarak öğrenmeyi kalıcı hâle getirdiği görülmüş, dil becerilerinin geliştirilmesinde kullanılmasının sonuçlarının olumlu olduğu anlaşılmıştır.

8. ÖNERİLER

- Yeni dilbilgisi yapılarının öğretilmesinde, sezdirilmesinde kullanılabilir. Öğrenilmiş dilbilgisi yapılarının pekiştirilmesinde ve günlük hayata geçirilmesinde kullanılabilir.
- Sesletimi zor olan harf veya kelimelerin sesletim çalışması olarak kullanılabilir. Özellikle sesletimi zor olan ve yabancıların en çok zorlandıkları harfler olan ı, u, ü, o, ö harflerinin doğru telaffuzu tekrarlanan çalışmalarla daha kalıcı hale getirilebilir.
- Kısa olan cümle uzunluğunun önerilen yapılarla, özellikle adlaştırma yapıları ve ulaçlarla nasıl uzatılacağına gösterilmesi noktasında kullanılabilir.
- Sesletimin yanında vurgu, ton ve ezgiyle ilgili yanlışların düzeltilmesinde kullanılabilir. Sesletimin ve vurgu, ton, ezginin geliştirilmesiyle akıcılığın sağlanabilmesinde kullanılabilir.
- Konuşma becerisinin yanında dinleme-anlama becerisinin geliştirilmesinde de kullanılabilir.
- Öğrenciyi derste aktif kılmak için kullanılabilir. Konuşmayan, susan, korkan öğrencilerin derse kazandırılmasında kullanılabilir. Herkesin hata yaptığına farkına varan öğrencilerin kendi hatalarını normal görerek empati kurmasının sağlanmasında ve dolayısıyla çekingenliklerinden kurtulmalarında kullanılabilir.
- Topluluk önünde konuşma becerisinin kazandırılmasında kullanılabilir. Dersin daha eğlenceli ve canlı hâle getirilmesinde kullanılabilir. Öğretmen merkezli öğretimden öğrenci merkezli öğretime geçilmesinde kullanılabilir. İletişimsel yetiyi geliştirmede kullanılabilir. Dikkati ve odaklanmayı geliştirmede kullanılabilir.
- Derse katılımın artırılması için kullanılabilir. Masraflı bir uygulama olmadığı için her sınıfta uygulanabilir.

- Eksiklerini ya da yanlışlarını gören öğrencilerin nelere daha çok çalışmaları gerektiğini göstermede kullanılabilir. Böylece öğrenci öğrenmeyi öğrenir; neyi, nasıl öğrenmesi gerektiğini öğrenir. Zamanla daha iyi olduğunu gören öğrenciler çabasını artırdığı için motive edici bir etkinlik olarak kullanılabilir.
- Öğrencilerin kendi gelişimlerini somut olarak kendi gözleriyle görmesini sağlamak için kullanılabilir. Anında değerlendirme, geri besleme ve kendini değerlendirme imkanı verdiği için dersin verimliliğini artırmada kullanılabilir.
- Öğrencilerin performanslarını yaşantı yoluyla geliştirmesine olanak sağlamak için kullanılabilir.

Kaynaklar

- Aksan, D. (1979). *Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Allen, D.W. & Ryan, K. (1969). *Microteaching, Reading*. Mass: Addison-Wesley.
- Demircan, Ö. (1990). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*. İstanbul: Ekin Yayıncılık.
- Ergenç, İ. (2002). *Anadilinde Türkçe Yapılan Eğitimin Kavram Gelişimine ve Düşünce Üretimine Etkisi*. Türkçenin Dünü Bugünü Yarını: Bildiriler. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Kazu, H. (1996). *Öğretmen Yetiştirmede Mikro Öğretim Yönteminin Etkililiği*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Klein, W. (1984). *Zweitspracherwerb-Eine Einführung*, Athenaum Verlag, Königstein.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.
- Miles, M. & Huberman, M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Oruç, Ş. (2016). *Ana Dili, İkinci Dil, İki Dillilik, Yabancı Dil*. International Journal of Academic Social Science Studies, 45, 279-290.
- Uzun, N.E. (2000). *Anaçizgileriyle Evrensel Dilbilgisi ve Türkçe*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Yıldırım, A.ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.